

N:o 7.

Ank. till Riksd. Kansli den 25 Jan. 1878, kl. 3 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, med förslag till förändrad lydelse af 6 punkten i 19 § af Förordningen om nya Strafflagens införande, och hvad i afseende derå iakttagas skall, den 16 Februari 1864; Gifven Stockholms Slott den 4 Januari 1878.

Sedan hos 1876 års Riksdag framställning blifvit gjord om lagstiftningsåtgärders vidtagande till förekommande deraf, att våldsverkare genom ombyte af vistelseort och underlåtenhet att hörsamma stämning undandroge sig ransakning, åtminstone till dess vittnen icke längre funnes tillgängliga, och dymedelst sj sällan blefvo från bestraffning fria, samt att polismyndigheterna äfven då de voro närvarande vid brottens begående icke kunde i saknad af rätt att häkta våldsverkarne göra sig åtlydda, har Riksdagen anhållit, att Kongl. Maj:t måtte låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana lagförändringar, hvilka kunde anses erforderliga för uppnående af det ändamål, som med de hos Riksdagen i ämnet gjorda framställningar åsyftades.

Då detta ändamål synes kunna uppnås derigenom att rätt att häkta en för brott misstänkt person medgifves äfven vid sådana brott, der fängelse utgör strafflatitudens maximum, för de fall att den misstänkte saknar stadigt hemvist och derjemte mot honom förekommer skälig anledning att han ämnar afvika, och då, genom en dylik utsträckning af rätten att häkta, det skydd för den personliga friheten, som gällande lags bestämmelser angående häktning äro afsedda att innebära, ej synes blifva trädt för nära, har ett lagförslag i sådant syfte blifvit upp-

Bih. till Riksd. Prot. 1878. 1 Saml. 1 Afd. 3 Häft.

rättadt, och, efter att deröfver hafva hört Högsta Domstolen och Statsrådet, hvilkas protokoll i frågan härhos bifogas, vill Kongl. Maj:t, jemlikt 87 § Regeringsformen, föreslå Riksdagen antagande af följande

Förordning angående förändrad lydelse af 6 punkten i 19 § af Förordningen om nya Strafflagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 16 Februari 1864.

Misstänkes någon att hafva begått brott, som ringare är, än i 5 punkten sägs, men hvarå dock straffarbete efter lag följa kan; den må i häkte tagas. Hafver han embete eller tjenst eller fast egendom eller eljest stadigt hemvist eller yrke, och kan det ej skäligen befaras, att han afviker, eller att han genom undanröjande af bevis eller egendom sakens tillbörliga utredning hindrar; då skall han på fri fot lemnas.

Varder den, som ej hafver stadigt hemvist, misstänkt för brott, som ringare är än förut sägs, men hvarå dock fängelse efter lag följa kan, och förekommer emot honom skälig anledning att han afviker; han må ock i häkte tagas.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Louis De Geer.

Utdrag af protokollet öfver Justitie-departements-ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms Slott Fredagen den 16 November 1877,

i närvaro af

Hans Excellens, Herr Statsministern Friherre *De Geer*,
Hans Excellens, Herr Ministern för utrikes ärendena *Björnstjerna*,
Statsråden: *Lagerstråle*,
Thyselius,
Carlson,
Friherre *Alströmer*,
Lovén,
Friherre *von Otter*,
Forssell,
Rosensvärd.

Herr Statsministern och Chefen för Justitie-departementet anmälde i underdånighet:

Riksdagens underdåniga skrifvelse den 14 Maj 1876, angående väckta förslag om vidtagande af lagstiftningsåtgärder till betryggande af den allmänna ordningen och personliga säkerheten; hvarvid Herr Statsministern anförde:

»Sedan Riksdagen år 1875 till hämmande af de våldsgerningar och fridsbrott, som enligt Riksdagens åsigt tilltagit i synnerhet bland den del af befolkningen, som på främmande orter söker arbetsförtjenst, för sin del beslutat en sådan ändring af 6 punkten i 19 § promulgationslagen till Nya Strafflagen, att enligt detta lagrum häktning skulle blifva tillåten å den, som misstänktes för hemfrids- eller vägafridsbrott, oberoende af hvilket straff kunde på brottet följa, men Eders Kongl. Maj:t — efter det Högsta domstolen icke tillstyrkt bifall till förslaget med afseende derå, bland annat, att enligt det samma häktning skulle kunna ega rum allenast på misstanke om brott af så ringa beskaffenhet, att det samma finge försonas med lägsta bötesbeloppet — icke funnit skäl att godkänna Riksdagens förslag, har Riksdagen i förevarande underdåniga skrifvelse anhållit, det täcktes Eders Kongl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana lagförändringar, som kunde anses erforderliga till förekommande deraf, att våldsverkare genom ombyte af vistelseort och underlåtenhet att hörsamma

stämning undandroge sig ransakning, åtminstone till dess vittnen icke längre funnos tillgängliga, och såmedelst ej sällan blefvo från bestraffning fria, samt att polismyndigheterna, äfven då de voro närvarande vid brottens begående, icke kunde i saknad af rätt att häkta våldsverkarne göra sig åtlydda.

De af Riksdagen anförda missförhållanden synas kunna i icke oväsentlig grad afhjelpas derigenom, att rätt att häkta en för brott misstänkt person medgifves äfven vid sådana brott, der fängelse utgör strafflatitudens maximum, i de fall att den misstänkte saknar stadigt hemvist och derjemte mot honom förekommer skäligen anledning att han ämnar afvika för att undandraga sig ransakningen och det möjliga straffet. Genom en dylik utsträckning af rätten att häkta synes mig det skydd för den personliga friheten, som nu gällande lags bestämmelser angående häktning äro afsedda att innebära, ej blifva trädt för nära. En för brott misstänkt, hvilken träffas å flyende fot, har af ålder ansetts kunna gripas, och äfven senaste tiders straffprocessordningar i främmande länder medgifva en vidsträcktare rätt att häkta den, som misstänkes vilja afvika, än den som nu af mig ifrågasättes. Det sätt, hvarpå den mera omfattande häktningsrätten, hvilken förefanns före Nya Stafflagens införande, hos oss i allmänhet blef tillämpad, utsluter ock hvarje farhåga, att en under förenämnda vilkor medgifven rätt att häkta skall komma att blifva använd i andra fall, än der densammas tillämpande för upprätthållandet af en verksam rättsskipning verkligen vore af nöden.

På grund häraf har jag inom Justitie-departementet låtit upprätta förslag till förändrad lydelse af 6 punkten i 19 § af Förordningen om Nya Stafflagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall, enligt hvilket förslag nämnda lagrum skulle erhålla följande förändrade lydelse:

»Misstänkes någon att hafva begått brott, som ringare är än i 5 punkten sägs, men hvarå dock straffarbete efter lag följa kan; den må i häkte tagas. Hafver han embete eller tjenst eller fast egendom eller eljest stadigt hemvist eller yrke, och kan det ej skäligen befaras, att han afviker eller att han genom undandrödjande af bevis eller egendom sakens tillbörliga utredning hindrar; då skall han på fri fot lemnas.

Varder den, som ej hafver stadigt hemvist, och emot hvilken skäligen anledning förekommer, att han afviker, misstänkt för brott, som ringare är, än förut sägs, men hvarå dock fängelse efter lag följa kan; han må ock i häkte tagas»;

Och hemställer jag, att Kongl. Maj:t täcktes förordna, att öfver berörda förslag Högsta Domstolens utlåtande måtte, för det ändamål § 87 Regeringsformen omförmäler, genom note ur protokollet infordras».

Till denna, af Statsrådets öfrige ledamöter biträdda, hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lemna nådigt bifall.

Ex protocollo
Th. Wilh. Malm.

*Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kongl. Maj:ts
Högsta Domstol Tisdagen den 11 December 1877.*

Andra Rummet.

Närvarande:

Justitieråden: *Södergren,
Olivcrona,
Huss,
Lindhagen,
Svedelius,
Hermarck,
Östergren.*

Tillförordnade Byråchefen, Revisionssekreteraren Annerstedt föredrog i underdånighet:

Note ur protokollet, öfver Justitiedepartements-ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet den 16 nästlidne November, hvarigenom, efter det Riksdagen i underdånig skrifvelse den 14 Maj 1876 anhållit att Kongl. Maj:t måtte låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana lagförändringar, som kunde anses erforderliga till förekommande deraf, att våldsverkare genom ombyte af vistelseort och underlåtenhet att hörsamma stämning undandroge sig ransaking, åtminstone till dess vittnen icke längre funnos tillgängliga, och såmedelst ej sällan blefvo från bestraffning frie, samt att polismyndigheterna äfven då de voro närvarande vid brottens begående icke kunde, i saknad af rätt att häkta våldsverkarne, göra sig åtlydda, — Högsta Domstolens utlåtande blifvit, för det ändamål 87 § Regeringsformen omförmäler, infor dradt öfver ett inom Justitiedepartementet upprättadt förslag till förändrad lydelse af 6 punkten i 19 § af Förordningen om Nya Strafflagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall, enligt hvilket förslag nämnda lagrum skulle erhålla följande förändrade lydelse:

“Misstänkes någon att hafva begått brott, som ringare är, än i 5 punkten sägs, men hvarå dock straffarbete efter lag följa kan; den må i häkte tagas. Hafver han embete eller tjenst eller fast egendom eller eljest stadigt hemvist eller yrke, och kan det ej skäligen befaras, att han afviker, eller att han genom undanrödjande af bevis eller egendom sakens tillbörliga utredning hindrar; då skall han på fri fot lemnas.

Varder den, som ej hafver stadigt hemvist och emot hvilken skälig anledning förekommer, att han afviker, misstänkt för brott, som ringare är, än förut sägs, men hvarå dock fängelse efter lag följa kan, han må ock i häkte tagas“.

Då nu gällande lagstiftning medgifver, att häktning får ega rum för vissa af de brott, som ej må åtalas af annan än målseganden, samt detta stadgande veterligen icke gifvit anledning till något missbruk, funno i betraktande häraf och enär lagens straffbestämningar ej mindre för den der falskeligen angifver annan för brott, än äfven för tjänsteman, som utan laga skäl verkställer häktning, syntes innebära ett verksamt skydd emot obehörig kränkning af den personliga friheten, Högsta Domstolens fleste ledamöter någon betänklighet mot förslagets antagande ej böra möta deraf, att enligt detsamma antalet af de under allmänt åtal icke hörande förbrytelser, för hvilka den misstänkte må sättas i häkte, komme att i icke obetydlig mån ökas; och ansågo desse ledamöter förslaget ej heller i öfrigt föranleda annan anmärkning än att, då med den redaktion, som blifvit vald för förslagets sista punkt, skiljaktigheten i innehållet mellan denna punkt och de föregående icke med önskvärd klarhet framstode, åt sista punkten borde gifvas en häremot svarande förändrad uppställning.

Justitieråden Södergren, Svedelius och Östergren lemnade förslaget utan anmärkning.

Ex protocollo

E. Adlerstråhle.

Utdrag af protokollet öfver Justitie-departements-ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms Slott Fredagen den 4 Januari 1878,

i närvaro af:

Hans Excellens, Herr Statsministern, Friherre *De Geer*;

Hans Excellens, Herr Ministern för utrikes ärendena *Björnstjerna*;

Statsråden: Herr *Lagerstråle*,

Thyselius,

Carlson,

Friherre *Alströmer*,

Lovén,

Friherre *von Otter*,

Forssell,

Rosensvärd,

Justitieråden: *von Segebaden*,

Wedberg.

Herr Statsministern och Chefen för Justitie-departementet anmälde, att, till åttlydnad af Kongl. Maj:ts den 16 sistlidne November meddelade föreskrift, Högsta Domstolen, enligt dess protokoll den 11 nästpåföljande December, afgifvit underdånigt utlåtande öfver ett inom nämnda departement upprättadt, i Statsrådsprotokollet öfver Justitie-departements ärenden för förstnämnda dag intaget förslag till förändrad lydelse af 6 punkten i 19 § af förordningen om Nya Strafflagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall.

Af Högsta Domstolens berörda protokoll inhemtades, att, vid granskningen af ifrågavarande förslag, fyra af Domstolens ledamöter funnit förslaget ej föränleda annan anmärkning än, att, då med den redaktion, som blifvit vald för förslagets sista punkt, skiljaktigheten i innehållet mellan denna punkt och de föregående icke med önskvärd klarhet framstode, åt sista punkten borde gifvas en deremot svarande förändrad uppställning; hvaremot tre af Högsta Domstolens ledamöter lemnat förslaget utan anmärkning.

Herr Statsministern yttrade, att ett förtydligande af sista punkten i förslaget

i den syftning, som blifvit inom Högsta Domstolen ifrågasatt, syntes honom lämpligast kunna åstadkommas genom allenast en omflyttning af de begagnade ordalagen; hvarefter och sedan förslag till en dylik redaktionsförändring upplästs, Herr Statsministern hemställde, att Kongl. Maj:t behagade föreslå Riksdagen att antaga följande förändrade lydelse af 6 punkten i 19 § af förordningen om Nya Strafflagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall:

“Misstänkes någon att hafva begått brott, som ringare är, än i 5 punkten sägs, men hvarå dock straffarbete efter lag följa kan; den må i häkte tagas. Hafver han embete eller tjänst eller fast egendom eller eljest stadig hemvist eller yrke, och kan det ej skäligen befaras, att han afviker, eller att han genom undanrödjande af bevis eller egendom sakens tillbörliga utredning hindrar; då skall han på fri fot lemnas.

Varder den, som ej hafver stadig hemvist, misstänkt för brott, som ringare är än förut sägs, men hvarå dock fängelse efter lag följa kan, och förekommer emot honom skäligen anledning att han afviker; han må ock i häkte tagas“.

På tillstyrkan af Statsrådets öfrige ledamöter täcktes Hans Maj:t Konungen bifalla hvad Herr Statsministern sålunda hemställt samt förordna att, i enlighet med ofvan intagna förslag, nådig proposition af den lydelse, bilagan till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo
Th. Wilh. Malm.

N:o 8.

Ank. till Riksd. Kansli den 25 Jan. 1878, kl. 3 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående beviljande af låneunderstöd för fullbordande af Bergslagens jernvägsaktiebolags jernvägsanläggning; Gifven Stockholms Slott den 11 Januari 1878.

Under den 26 September 1871 beviljade Kongl. Maj:t t. f. Bergmästaren G. A. Lundhqvist, Friherre Svante Fleetwood, Bruksegaren E. G. Danielsson, Justitie-